

Kakva Europa na početku tisućljeća?

Deklaracija katoličkih temeljnih pokreta o budućoj Europi pedeset godina nakon Rimskog ugovora.

Na našem kontinentu suradnja među državama koje tvore Europsku Uniju bila je i jeste vrlo pozitivan poduhvat u povijesti zadnjih desetljeća. Sada, nakon pada Berlinskog zida i kraja bipolarizma, Europa se nalazi pred novim izazovima. One su trenutno otvaranje prema zemljama Istoka pa zatim prema Turskoj, njezina uloga u svijetu, jak val emigracije iz zemalja trećeg svijeta, funkcioniranje njenih institucija i svega što pospješuje njenu unutarnju povezanost, socijalna pravičnost i podržavajući rast ekonomije.

Prigodom pedesete godišnjice potpisivanja Rimskog ugovora europske Države nastoje ukazati na vrijednosti i strategije pomoću kojih se trebamo suočiti s navedenim teškoćama; također i biskupi Europe pripremaju dokumente i inicijative ali u vrlo slaboj suradnji sa narodom Božjim. Mi ipak, kao kršćani koji žive svoju vjeru u katoličkoj Crkvi bez nekih značajnih uloga, želimo dati svoj doprinos razmišljanjima o Europi s obzirom na neka temeljna pitanja:

- 1) uloga Europe u svijetu mora biti na prvom mjestu svake naše brige. Nije dovoljno predložiti neku prepoznatljivu vanjsku politiku, nego ju je potrebno i precizirati. Mi mislimo da bi Europa morala i trebala:
 - razvijati drugačiju ulogu svojih politika od one koju je imala u prošlosti prema velikim međunarodnim institucijama (Ujedinjeni Narodi, Monetarni fond, Svjetska banka, Svjetska trgovinska organizacija) pogotovo kad je riječ o odnosima Sjevera i Juga zemlje a u svrhu prevladavanja negativnih učinaka liberalističke globalizacije, pospješivati razvoj i obračunati se sa siromaštvom;
 - napraviti prekid s obzirom na prošlost internacionalne scene afirmirajući svoju neovisnost od jedine globalne moći (USA), kako bi se počelo s mirovnom i posredničkom politikom na područjima konflikata (prije svega na Srednjem istoku i u Africi);
 - aktivirati politiku odvajanja svojih vojnih struktura od onih koje pripadaju USA, početi s redukcijom sredstava namijenjenih za vojsku, prekinuti bilo kakav izvoz oružja te istovremeno uputiti vlastite inicijative ili promicati one, svojih zemalja članica kao i organizacija civilnog društva, koje predlažu nenasilna preventivna djelovanja, posredništva i kontrolu sukoba;
- 2) prava građana i radnika regulirana su nekim dokumentima Ujedinjene Europe ali njihovo očuvanje trebalo bi snažno i odrješito promicati. Naročito su temeljna društvena prava nedostatno zajamčena jer prevladavaju ideologija i sistem ekonomskog liberalizma. Problemi koje zahtijeva obrana socijalnog stanja trebaju se presresti s oprezom i pravičnošću kako bi se izbjegle nove pojave siromaštva među najslabijim kategorijama (penzioneri, nezaposleni, mladi, brojne obitelji...) Jednak pristup prema navedenima još uvijek nije dovoljno njegovan niti promican.
- 3) na našem kontinentu „najmanji“ o kojima govori Evanđelje jesu radnici i njihove obitelji koji dolaze izvan zemalja Europske unije. Politika EU i njenih zemalja članica ne ide u prilog potrebama i legitimnim očekivanjima onih koji su pristigli u Europu ili koji u nju žele doći; one nisu svjesne doprinosa ovih novih snaga europskom društvu;
- 4) moći kriminala svake vrste su u porastu, pospješene globalizacijom ekonomije i komunikacijama, one se šire u Europi dok institucije ne pridaju važnost toj činjenici niti se poduzimaju radikalne intervencije, trajne i svugdje jednako proširene.

Dok dajemo ove prijedloge za novu Europu srcem i pameću usmjereni prema Evanđelju ne razumijemo niti podržavamo učestale izjave i aktivizam katoličkih biskupa koji nastoje uvrstiti u tekstove konstitucije UEa te u Berlinsku deklaraciju koja je u pripremi pozivanje na „kršćanske korijene“ Europe kao i izravan priziv na „Boga“. Uvjereni smo kako je značajnih kultura u povijesti Europe bilo više od jedne, te da je snažni pečat ostavljen od kršćanstva pun tolikih sjena i da je jasna odvojenost religiozne

sfere od građanske velika humana i kršćanska vrijednost. Postoji zatim opravdani rizik da, zbog spomenutih privilegija biskupa, drugi poput njih privilegiraju vlastite „identitete“ i na taj način stvore nepotrebna antihistorijska nerazumijevanja i podjele. Božja Riječ da bi bila slušana i prihvaćena nema potrebu potvrđivanja od strane građanskih autoriteta i trebala bi biti predložena od jedne Crkve koja je siromašna i koja besplatno služi. Nama se čini da je dovoljna vjerska sloboda, u svakoj svojoj kolektivnoj manifestaciji, koja je predviđena člankom 10 Povelje o ljudskim pravima EU te smatramo da je nepotrebna institucionalizirana prisutnost crkava kad je riječ o funkcioniranju EU (članak 52, točka 3 programa europske konstitucije). Mislimo da je dovoljno da crkve i njihove organizacije svoj glas daju prema redovitom modelu predviđenim člankom 47 po pravilima koja su vlastita participativnoj demokraciji.

Očekujemo da katolici u europskim zemljama počnu diskutirati sa zauzetošću i slobodom o trenutnom stanju odnosa Država/Crkve koji su različiti od zemlje do zemlje ali koji su, skoro svugdje, utemeljeni na privilegiranoj poziciji katoličke Crkve. Željeli bi da se promišljanje nadahnjuje na koncilskoj Konstituciji *Gaudium et spes*, a posebno na točki 76 gdje se ustvrđuje kako Crkva „ne stavlja nade u povlastice što joj ih pruža građanska vlast. Štoviše, ona će se odreći korištenja nekih zakonito stečenih prava kad se ustanovi da bi se njihovim korištenjem moglo dovesti u sumnju iskrenost njezina svjedočanstva.“ Jasno nam je kako dovodeći u pitanje navedene odnose znači prije svega misliti na Crkvu više kao na narod Božji a manje kao hijerarhijsku strukturu. To je ono što je predložio i počeo provoditi ekumenski Koncil II. vatikanski.

Dok razmišljamo o budućnosti Europe na početku tisućljeća u jednoj kritičnoj fazi povijesti čovječanstva svjesni smo također kakve su i kolike naše odgovornosti usmjerene na ekumenski put kršćanskih Crkava koji se prevaljuje previše sporo dok je kršćanski narod daleko ispred onih koji ga vode. Jednako tako na nama ostaje odgovornost glede dijaloga među religijama, a osobito sa islamom. Dodirne točke svih religija u pogledu velikog projekta globalne socijalne etike kao i suživot među narodima trebao bi biti izvanredni doprinos našem kontinentu i njegovim institucijama. Vođeni riječima Evanđelja nadamo se da jedna nova Europa može doprinjeti izgradnji drugaćijeg svijeta koji je moguć.

European Network Church on the Move
Fédération des Réseaux de Parvis (47 associations)
Redes Cristianas (80 associations)

Catholics for Free Choice (CFFC)
Pavés

Wir sind Kirche, Germany

Iniziativa Christenrechte in den Kirke

Catholics for a changing Church

We Are Church, UK

Iglesia de Base de Madrid

Dones creientes, Valencia

Catòlics por el derecho a decidir

Somos Iglesia

David et Jonathan

Observatoire chrétien de la laïcité

Nous sommes aussi l'Eglise

Partenia 2000

Demain l'Eglise

Femme et hommes en Eglise

Esperance 54, Nancy

Chrétiens pour une Eglise dégagée de l'Ecole confessionnelle

Fraternité Agapé

Amis du 68 rue de Babylone, Paris

SEL 85

Droits et libertés dans les Eglises

Humanistes et Croyants 35

Chrétiens sans frontières, Gironde

Recherche et Partage, valence

Equipe National et d'Animation des

Communautés de Base

Jonas-Vosges

Nos Somos Igreja

We Are Church, Finland

Initiativgruppe "Für eine lebendigere kirche"

Comunità cristiane di base italiane

Noi Siamo Chiesa

Rim – Berlin – Zagreb 25. ožujak 2007.